

Inhoudsopgave

<u>Hoofdstuk</u>	<u>blz.</u>
Introductie	2
Leeswijzer	2
1 Jan van der Heijdenhuis en haar voorzieningen	3
1.1 Jan van de Heijdenhuis	3
1.2 Missie en visie	3
1.3 Voorzieningen binnen het Jan van der Heijdenhuis	3
1.3.1 Onderwijs en Natuurlijk Leren in De Springstok	4
1.3.2 Peuterspeelzaal De Speeldoos	4
1.3.3 Tussenschoolse opvang in De Hoepel	4
1.3.4 Naschoolse Opvang in De Hoepel	4
1.3.5 Sociaal cultureel Werk in het Activiteitencentrum	5
1.3.6 Beheer	6
1.4 Samen in actie	6
2 Het pedagogisch kader	6
2.1 De gezamenlijke pedagogische doelstelling	6
2.2 Realisatie van de gezamenlijke doelstelling	6
2.3 Gezamenlijke pedagogische uitgangspunten	7
2.3.1 Het Jan van der Heijdenhuis wil kinderen ontwikkelingskansen bieden	7
2.3.2 Het Jan van der Heijdenhuis wil de sociale competenties van kinderen stimuleren	7
2.3.3 Het Jan van der Heijdenhuis wil de deelname van kinderen aan de samenleving nu en in de toekomst vergroten	7
2.3.4 Het Jan van der Heijdenhuis wil de deskundigheid van de verschillende begeleiders bundelen ten gunste van het kind, de ouders en de buurt	7
2.4 Gezamenlijke pedagogische basisvoorwaarden	8
2.4.1 Een emotioneel vriendelijk klimaat	7
2.4.2 Een veilige en stimulerende omgeving	7
2.4.3 Aandacht voor de groep en het kind als individu	7
2.4.4 Doorgaande lijnen tussen voorzieningen in tijd en op één dag	8
2.4.5 Samenwerking tussen professionele beroepskrachten	8
2.4.6 Een prettige en stimulerende speel-, leer- en werkomgeving	9
2.4.7 Samenwerking met ouders	9
2.4.8 Samenwerking met buurtbewoners en voorzieningen in de buurt	9
3 De professionele opvoeder in het Jan van der Heijdenhuis	10
3.1 Een vertaling van het gezamenlijke pedagogisch kader	10
3.2 De taak van de professionele opvoeder	10
3.3 De houding en rol van de professionele opvoeder	10
3.3.1 Een emotioneel vriendelijk klimaat	
3.3.2 Een veilige en gestructureerde omgeving	11
3.3.3 Aandacht voor de groep en het kind als individu	11
3.3.4 Doorgaande lijnen tussen voorzieningen in tijd en op één dag	12
3.3.5 Samenwerking tussen professionele beroepskrachten	12
3.3.6 Een prettige en stimulerende werkomgeving	12
3.3.7 Samenwerking met ouders	13
3.3.8 Samenwerking met buurtbewoners en voorzieningen in de buurt	13

INTRODUCTIE

Dit document is in de eerste instantie bedoeld als afspraak en handleiding voor de medewerkers van het Jan van der Heijdenhuis. Voor de ouders, als eerstverantwoordelijken, biedt het enerzijds inzicht in de wijze waarop wij de kinderen ondersteunen in hun ontwikkeling en anderzijds is het een uitnodiging om over opvoeden in gesprek te komen. Daarom is er ook een samenvatting beschikbaar. Tot slot is dit stuk ook beschikbaar voor andere brede scholen, waarvan de medewerkers vinden dat gezamenlijk pedagogisch optreden 'meer-waarde' heeft.

WAAROM EEN GEZAMENLIJK PEDAGOGISCH BELEID?

Eenduidig en consequent pedagogisch handelen biedt duidelijkheid aan het kind. Het draagt in positieve zin bij aan zijn of haar ontwikkeling tot een zelfstandig, sociaal en gelukkig mens.

Op één dag in het Jan van der Heijdenhuis kan het kind met veel verschillende (professionele-) opvoeders in aanraking komen; de beheerder die de deur opent, de kleuterjuf, de juf van de tussenschoolse opvang, de meester van de kookclub of de juf van de naschoolse opvang...

Het Jan van der Heijdenhuis zet het kind nadrukkelijk centraal, daarom is afstemming en samenwerking van pedagogisch handelen in het belang van het kind. Het effect wordt bovendien versterkt wanneer alle professionele opvoeders vanuit dezelfde visie redeneren, volgens dezelfde afspraken handelen en dit delen met ouders en andere betrokkenen.

Ook voor ouders biedt een gezamenlijk pedagogisch beleid duidelijkheid en naar wij hopen vertrouwen, wat nodig is als je de taken in de opvoeding verdeelt.

LEESWIJZER

In hoofdstuk 1 wordt allereerst ingegaan op de missie en visie van het Jan van der Heijdenhuis en wordt een korte weergave gegeven van de werkvelden die actief betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen.

In hoofdstuk 2 wordt het pedagogisch kader geschetst. De gezamenlijk pedagogische doelstelling en haar uitwerking worden beschreven, vervolgens wordt dieper ingegaan op de gezamenlijke pedagogische uitgangspunten en basisvoorwaarden.

In hoofdstuk 3 wordt een relatie gelegd tussen deze basisvoorwaarden en de taak en houding van de beroepskracht als professionele opvoeder. Per beschreven basisvoorwaarde staat tevens een aantal relevante afspraken genoteerd die een en ander concretiseren, hetzij gerealiseerd, hetzij te realiseren

OPMERKING

In deze tekst wordt gesproken over beroepskrachten. Daarbij is altijd bedoeld: alle medewerkers van het Jan van der Heijdenhuis. Dus peuterleidster en directeur, leerkracht en baliemedewerker. Waar het gaat over de professionele opvoeder of professional gaat het om die beroepskracht die betrokken is bij de ontwikkeling en opvoeding van het kind. Waar wordt gesproken over het kind in de hij-vorm wordt zowel jongen als meisje bedoeld. Waar wordt gesproken over ouders worden altijd ouder(s) en/of verzorgers bedoeld.

1^e uitgave in 2004

voor het laatst bijgewerkt: juli 2008/av

HOOFDSTUK 1 HET JAN VAN DER HEIJDENHUIS EN HAAR VOORZIENINGEN

1.1 HET JAN VAN DER HEIJDENHUIS

‘It takes a whole village to raise a child’, ‘De hele buurt is betrokken bij de opvoeding van het kind’. Vanuit dit principe levert het Jan van der Heijdenhuis als brede school door inhoudelijke samenwerking onderwijs en dienstverlening aan kinderen, jongeren, ouders en buurtbewoners in de leeftijd van 0 tot 80 jaar. De brede school levert een ontwikkelingsgericht aanbod gericht op ontplooiing op creatief, cognitief en sociaal gebied.

Dit aanbod wordt geleverd door samenwerking en afstemming van functies en voorzieningen als het onderwijs, de peuterspeelzaal, de Verlengde Schooldag, opvoedingsondersteuning, naschoolse en tussenschoolse opvang, jeugdwerk, volwassenenwerk etc. Het Jan van der Heijdenhuis wil met al deze voorzieningen een eenheid zijn op inhoudelijk en organisatorisch vlak. Hoewel het dus verschillende voorzieningen herbergt, biedt het één gezicht naar de kinderen, de ouders en de buurt.

1.2 MISSIE EN VISIE

In het beleidsplan van het Jan van der Heijdenhuis (in 2006 nog De Community School) 2006-2010 staat omschreven wat de visie en missie zijn.

‘De hele buurt is nodig bij de opvoeding van een kind’
--

Dit betekent: Ontwikkelen, leren en gezamenlijk verantwoordelijkheid en zorg dragen voor het kind. De school een veilige, leerzame en inspirerende omgeving organiseren. Door samenwerking in de school tussen onderwijs en welzijn wordt de samenhang verbeterd en wordt het respect en verantwoordelijkheidsgevoel van kinderen vergroot.

Het plezier en de kansen op succes en het persoonlijk vermogen van kinderen wordt vergroot door het positieve te benadrukken. Van kinderen, ouders én de professionele opvoeders. De beroepskrachten willen flexibel zijn en inspelen op gebeurtenissen en maatschappelijke ontwikkelingen.

Kortom, door samenwerking in en om het Jan van der Heijdenhuis wordt ernaar gestreefd de school in de buurt te integreren. Het wordt belangrijk gevonden als mensen elkaar kennen en elkaar weten te vinden. De beroepskrachten maken gebruik van elkaars kwaliteiten. Het concept van het Jan van der Heijdenhuis biedt een antwoord op de individualisering die gaande is in onze samenleving. Het is goed voor kinderen wanneer zij omgaan met mensen in en om de school die elkaar waarderen, met elkaar samenwerken en een gedeelde verantwoordelijkheid voelen voor de opvoeding van kinderen.

1.3 VOORZIENINGEN BINNEN HET JAN VAN DER HEIJDENHUIS

In het gebouw zijn verschillende werkvelden actief bij de ontwikkeling van kinderen betrokken. Specifiek wordt ingegaan op deze werkvelden. Elk hebben zij een eigen werkwijze met kinderen en doelstellingen ten aanzien van kinderen.

1.3.1 Onderwijs en Natuurlijk Leren in De Springstok

Het openbaar basisonderwijs wordt gegeven aan kinderen van vier tot en met twaalf jaar. De school heeft plaats voor maximaal 250 leerlingen. De leerlingen hebben verschillende culturele achtergronden en leefgewoonten. Het varieert van kinderen van hoogopgeleide ouders tot kinderen van ouders die zelf analfabeet zijn. Het is belangrijk dat de leerlingen trots zijn op wat ze zijn en op wat ze kunnen. Er wordt rekening gehouden met de verschillen in ontwikkeling en cultuur, in begaafdheid en belangstelling en er wordt op positieve wijze mee omgegaan. Leren moet betekenis hebben en leuk zijn. Kinderen hebben verschillende mogelijkheden, interesses en talenten. Om hier zo goed mogelijk bij aan te sluiten werken we volgens het concept Natuurlijk leren. Hiermee bieden we het kind onderwijs op maat, staat de natuurlijke nieuwsgierigheid van ieder kind centraal en leren we de kinderen al vroeg om samen te werken.

Via een ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces kan ieder kind die kennis en vaardigheden verwerven die het nodig heeft om een zelfstandig, sociaal en kritisch denkend mens te worden in een multiculturele samenleving. Het is belangrijk dat kinderen zelfstandig leren te zijn, leren om samen te werken en te spelen, elkaar helpen en samen dingen delen. De sociaal- emotionele ontwikkeling krijgt dan ook veel aandacht binnen het onderwijs.

Binnen het onderwijs wordt er naar gestreefd de zogenaamde kerndoelen te bereiken. Deze kerndoelen zijn vastgesteld door de overheid en te vinden op de website van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Hoe we die doelen trachten te bereiken is iets waar regelmatig met het hele team over gesproken wordt. Wat is de beste werkwijze en wat hebben wij en de leerlingen daar voor nodig?

Natuurlijk leren:

Natuurlijk leren gaat uit van de nieuwsgierigheid van kinderen en de behoefte van kinderen om de wereld om hen heen te ontdekken. We willen kinderen zo veel mogelijk laten leren van echte situaties. Zo geven we kinderen de opdracht een uitnodiging te maken voor een ouderavond. Waar moet je dan allemaal op letten? Doordat de kennis en vaardigheden direct in een echte situatie toegepast worden onthouden de kinderen beter wat ze geleerd hebben. Ze zijn gemotiveerder en voelen zich 'gezien'. We bouwen verder op dat wat het kind al kan! Dat is onze visie, daar geloven wij in!

Natuurlijk leren en samenwerken:

Samenwerken en informatieverwerking worden steeds belangrijker in onze samenleving. Hier besteden we dan ook veel aandacht aan. Bij Natuurlijk leren gaan we er van uit dat kinderen tot betere prestaties komen als het geleerd wordt om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen ontwikkeling. Wat kan je al goed en wat zou je nog willen leren? We dagen de kinderen middels portfoliogesprekken uit om vanuit hun eigen interesses de wereld om hen heen te ontdekken, te ordenen en te onderzoeken.

1.3.2 Peuterspeelzaal De Speeldoos

De peuterspeelzalen zijn samen met groep 1 en 2 onderdeel van Voorschool. De kinderen worden gevolgd in hun ontwikkeling zodat aanbod wordt gedaan dat past bij de behoeften van het kind. Dit zorgt voor een soepele overstap van peuterzaal naar groep 1 en 2. Daarnaast worden eventuele achterstanden in een vroeg stadium worden ontdekt en aangepakt. Peuterleidsters en kleuterleidsters overleggen regelmatig samen in het Voorschool overleg. In het Jan van der Heijdenhuis wordt op de Voorschool gewerkt met de methodiek Kaleidoscoop. Deze educatieve methode gaat uit van het belang van actief leren door kinderen. Door actief betrokken te zijn bij mensen, materialen, gebeurtenissen en ideeën leren kinderen eigen keuzen te maken. De aanpak van Kaleidoscoop leidt tot het realiseren van een stimulerende maar ook geordende omgeving waar kinderen zelf keuzen maken en ook naar die keuzen leren handelen. De geordende omgeving wordt gerealiseerd door te werken met een vast dagschema dat kinderen een gevoel van controle biedt. Daarmee wordt ook een gevoel van veiligheid gecreëerd. De methode legt nadruk op de taalontwikkeling van kinderen en hecht veel belang aan het informeren en activeren van- en samenwerken met ouders.

1.3.3 Tussenschoolse opvang in De Hoepel

Het Jan van der Heijdenhuis biedt in samenwerking tussenschoolse opvang in de middagpauze. Dit is vaak noodzakelijk voor ouders die zorg en werk combineren. Professionele en vrijwilliger overblijfbegeleiders bieden de kinderen een prettige en veilige middagpauze, waarin de kinderen eten, spelen en tot rust kunnen komen. Afspraken over de ouderbijdrage, het aantal kinderen per leidster, het pedagogisch handelen en de deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers zijn vastgelegd.

1.3.4 Naschoolse opvang in De Hoepel

De naschoolse opvang biedt een vervangende thuissituatie aan kinderen, waardoor zij werk- en zorgtaken kunnen combineren. De opvoeding en de zorg voor kinderen wordt gedeeld met de ouders. De leiding neemt tijdelijk de verantwoordelijkheid voor de kinderen over. Informatie en overdracht naar ouders is dan ook erg belangrijk. Het begeleiden van kinderen gedurende een aantal dagdelen per week betekent immers ook opvoeden; regels stellen en begeleiden naar zelfstandigheid.

Qua sfeer en omgeving is huiselijkheid belangrijk bij de naschoolse opvang. De nadruk wordt gelegd op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Enerzijds als individu, anderzijds als deelnemer van een groep. Met alle kinderen aan tafel, iets drinken of eten maakt een belangrijk onderdeel uit van de aanpak. De naschoolse opvang heeft ook een educatieve functie. Kinderen kunnen in een veilige omgeving oefenen in vaardigheden (creatieve en motorische) en leren van het spel en samen zijn met anderen.

In het opvangen van de kinderen is het belangrijkste uitgangspunt dat het gaat om een vrijetijdsvoorziening. Vrije tijd kenmerkt zich door de mogelijkheid van kinderen om eigen keuzes te maken wat betreft de activiteiten die ze willen ondernemen. De naschoolse opvang zorgt daarom voor een goed evenwicht tussen enerzijds voldoende mogelijkheden voor vrij spel en anderzijds voldoende uitdaging om deel te nemen aan -door de leidsters aangeboden- activiteiten en activiteiten die door het jeugdwerk worden georganiseerd. Plezier staat daarbij voorop.

1.3.5 Sociaal cultureel werk in het activiteitscentrum

Het sociaal-cultureel werk realiseert activiteiten en bijeenkomsten voor kinderen en volwassenen op recreatief, creatief en educatief vlak, gericht op de persoonlijke ontwikkeling.

Het jeugdwerk bereikt zowel de kinderen, die op De Springstok naar school gaan als de kinderen uit de buurt (De Pijp) die elders naar school gaan. De activiteiten vinden vooral na schooltijd plaats. De verlengde schooldag activiteiten van het jeugdwerk vormen binnen een doorgaande pedagogische lijn een onderdeel van het basisaanbod van het Jan van der Heijdenhuis. Ze zijn o.m. gericht op de ontwikkeling van sociale competenties. Activiteiten worden opgevat als oefenplaats voor sociaal functioneren door het aanbieden van betekenisvolle sociale rollen. Ruimte voor initiatief van kinderen en het stimuleren van keuzes vormen belangrijke uitgangspunten voor het jeugdwerk. “Het juiste kind op de juiste plek”. Ouders worden expliciet betrokken bij activiteiten; zij spreken medewerkers regelmatig aan en zijn aanwezig bij de presentaties van de kinderen.

Elementen van Kaleidoscoop als methodiek voor actief leren worden in de praktijk gebracht en vertaald vanuit een onderwijssituatie naar een vrije tijdssituatie; omdat het aansluit op eerder geformuleerde uitgangspunten en op de gemeenschappelijk geformuleerde pedagogische visie. Actief leren betekent voor het jeugdwerk ingaan op de positieve kanten van kinderen op basis van hun eigen talenten en door actief betrokken te zijn bij dingen, mensen, ideeën en gebeurtenissen, een nieuw begrip verwerven.

1.3.6 Beheer

Hoewel geen professionele opvoeders, zijn de beheerders van het gebouw en de balie wel degelijk betrokken en actief bij de uitvoering van het pedagogisch beleid. Zij zien toe op de naleving van de omgangsvormen in de wandelgangen. Zij spreken grote en kleine bezoekers aan op hun gedrag; complimenteren en corrigeren. Zij dragen zorg voor een veilige inrichting en een pedagogisch verantwoorde sfeer. Vanuit hun positie signaleren zij aan de collega's.

1.4 SAMEN IN ACTIE

De verschillende werkvelden hebben hun eigen doelen en werkwijzen. De beroepskrachten willen samenwerken met elkaar ten behoeve van de ontwikkeling van de kinderen en vinden dat een belangrijk deel uitmaken van het plezier in hun werk. Ook voor henzelf geldt dat zij willen zoeken naar een blijvende ontwikkeling en ontplooiing. Zo gaat het gedachtegoed van de brede school als plek waar kinderen zich kunnen ontwikkelen ook op voor hen, als professionele opvoeders. Daarin kunnen ze een stimulans zijn en een rolmodel voor kinderen in het Jan van er Heijdenhuis. Een gedeelde pedagogische opvatting maakt een belangrijk deel uit van de samenwerking omdat daarmee een duidelijk en veilig klimaat wordt geboden aan kinderen. Wanneer kinderen zich veilig voelen kunnen ze zich ten volle ontplooiën en ontwikkelen. In het volgende hoofdstuk wordt daarom ingegaan op de gedeelde pedagogische visie en doelstellingen.

HOOFDSTUK 2 HET PEDAGOGISCH KADER

2.1 DE GEZAMENLIJKE PEDAGOGISCHE DOELSTELLING

Voor kinderen wordt een sluitend aanbod op maat gerealiseerd in een open, leerzame, stimulerende en veilige context. Het aanbod maakt het de kinderen mogelijk kennis op te doen en competenties te ontwikkelen die zij nodig hebben om zelfstandig deel te nemen in de maatschappij, op een wijze die bij hen past en hen gelukkig maakt.

2.2 REALISATIE VAN DE GEZAMENLIJKE DOELSTELLING

De pedagogische doelstelling wordt door de beroepskrachten gerealiseerd door onderlinge samenwerking binnen en buiten de school. Met de inzet en expertise van beroepskrachten, ouders, buurtbewoners en buurtvoorzieningen wordt kinderen een aanbod op maat geboden.

Door theoretische kennis, praktijkplekken om te ontdekken en oefenen, door inspirerende ervaringsoverdracht van mensen uit de praktijk maar ook door vrij spel en leuke activiteiten. Het aanbod op maat wordt gerealiseerd doordat wordt gezocht naar de aansluiting bij elk kind. Wat inspireert hen, waar liggen hun talenten en hoe kunnen die worden gestimuleerd?

De pedagogische visie dient zichtbaar te zijn in een gemeenschappelijke taal, het gedrag en handelen van de professionals op het niveau van de directie/leidinggevende en op de werkvloer. Het Jan van der Heijdenhuis heeft om die reden in 2005 het APS gevraagd begeleiding te bieden bij het ontwerp en de uitvoering van een traject om dit te realiseren. Een belangrijk neven doel van het traject is om het pedagogisch gedrag en handelen onderling bespreekbaar te maken. In het Jan van der Heijdenhuis dient een cultuur te zijn waar het pedagogisch gedrag en handelen bespreekbaar is en men elkaar er ook op mag aanspreken. In Januari 2008 is binnen het onderwijs gestart met de invoering van het

onderwijsconcept van Natuurlijk Leren. Dit jaar zullen we met begeleiding van het APS starten met het implementeren van enkele onderdelen van het Natuurlijk Leren in de peuterspeelzaal, opvang en naschoolse activiteiten.

De sfeer in het Jan van der Heijdenhuis maakt een belangrijk deel uit van de verwezenlijking van de doelstelling. De beroepskrachten willen met elkaar een open en veilig leefklimaat creëren waar de kinderen zich thuis voelen. Waar ouders hun kinderen ook met een gerust hart naar toe laten gaan. Er is niet alleen aandacht voor de groep, maar juist ook voor het individuele kind. Begrippen als luisteren, helpen, begeleiden, stimuleren en motiveren zijn basaal voor de houding van alle beroepskrachten. De professionals willen kinderen de ruimte geven zich te ontplooiën tot open, evenwichtige en zelfstandige mensen.

2.3 GEZAMENLIJKE PEDAGOGISCHE UITGANGSPUNTEN

Op basis van de doelstelling kunnen de volgende uitgangspunten worden geformuleerd die onderling samenhangen:

2.3.1 Het Jan van der Heijdenhuis wil kinderen ontwikkelingskansen bieden.

Kinderen ontwikkelingskansen bieden betekent het vermogen van kinderen vergroten om zelfbewust keuzen te maken in relatie tot hun eigen behoeften en mogelijkheden. Feitelijk is daarmee de methodiek van Kaleidoscoop die wordt toegepast binnen de voorschool, voor kinderen van alle leeftijdsgroepen relevant. Het Jan van der Heijdenhuis wil betrokkenheid bij kinderen stimuleren ten aanzien van mensen, materialen, gebeurtenissen en ideeën. Daardoor leren kinderen eigen keuzen te maken in een stimulerende maar ook geordende en vertrouwde omgeving.

2.3.2 Het Jan van der Heijdenhuis wil de sociale competenties van kinderen stimuleren

Sociale competenties worden gestimuleerd door kinderen de mogelijkheid te bieden op te treden in verschillende rollen en sociale verbanden. Daarom wordt een breed aanbod van naschoolse activiteiten aangeboden met gebruikmaking van stimuli in en rondom de school. Deelname aan de opvang en vrijetijdsvoorzieningen biedt kinderen de gelegenheid op te treden in verschillende sociale verbanden en wordt dan ook van harte gestimuleerd. Gedurende de activiteiten wordt door de beroepskrachten de nadruk gelegd op de procesmatige ontwikkeling van het kind (ontplooiing van zelfvertrouwen, opbouwen van een sociaal netwerk, respect en empathie jegens elkaar) en niet op het eindresultaat.

2.3.3 Het Jan van der Heijdenhuis wil de deelname van kinderen aan de samenleving nu en in de toekomst vergroten.

Het Jan van der Heijdenhuis wil kinderen toerusten met zelfvertrouwen om actief en positief deel uit te maken van de samenleving en isolement of uitsluiting te voorkomen. Daarnaast moedigen we kinderen aan in de ontwikkeling van hun talenten en het leren hen zelf keuzen te maken. De 'samenleving' van de kinderen wordt voor een groot deel gevormd door hun directe woonomgeving: de buurt met mensen uit verschillende culturen van verschillende leeftijden. Op deze leeftijd spelen daarom buurtbewoners en buurtvoorzieningen een belangrijke rol in de opvoeding.

2.3.4 Het Jan van der Heijdenhuis wil de deskundigheid van de verschillende begeleiders bundelen ten gunste van het kind, de ouders en de buurt.

Gezamenlijk vormen de medewerkers één team voor de kinderen, ouders en de buurt. Met elkaar voelen de beroepskrachten zich mede verantwoordelijk voor de kinderen en willen zij een goed pedagogisch leefklimaat scheppen met inachtneming van de eigen sfeer en deskundigheid van ieder werkveld.

2.4 GEZAMENLIJKE PEDAGOGISCHE BASISVOORWAARDEN

Om bovenstaande visie en uitgangspunten te kunnen verwezenlijken zijn gezamenlijke pedagogische basisvoorwaarden belangrijk. Deze zijn geformuleerd om scherper te stellen wat kinderen nodig hebben.

2.4.1 Een emotioneel vriendelijk klimaat

De beroepskrachten van het Jan van der Heijdenhuis onderschrijven gezamenlijk het belang van het stimulerende en warme klimaat. Kinderen krijgen de mogelijkheid zich te ontwikkelen op een wijze die bij hen past. Het gaat niet alleen om presteren, kinderen worden gewaardeerd om wie zij zijn. Respect voor alle kinderen is belangrijk. Kinderen worden aangemoedigd, worden beloond, vinden een luisterend oor en worden getroost als dat nodig is. Wanneer het kind zich gerespecteerd voelt geeft dat zelfvertrouwen, wat ertoe leidt dat het kind nieuwe uitdagingen durft te zoeken en zelfstandiger wordt.

2.4.2 Een veilige en gestructureerde omgeving

Om kinderen zich optimaal te kunnen laten ontwikkelen is een veilige en gestructureerde omgeving van belang. Het emotioneel warme klimaat draagt hieraan bij maar ook duidelijkheid en structuur. Wanneer alle werkvelden zich aan dezelfde regels verbinden vergroot dat de duidelijkheid en biedt veiligheid.

2.4.3 Aandacht voor de groep en het kind als individu

In Het Jan van der Heijdenhuis maakt het kind deel uit van een groep; peuterspeelzaal, onderwijs, opvang of jeugdwerk. De groep stelt kinderen in staat van elkaar te leren, te delen, samen te werken, steun te bieden. Daarnaast is elk kind een individu met een eigen karakter en behoeften. Elk kind wordt gewaardeerd en gerespecteerd om wat het is en wat het kan. Ieder kind wordt serieus genomen en kan rekenen op begrip en verdraagzaamheid. Kinderen wordt geleerd elkaar ook met begrip en verdraagzaamheid te behandelen. Het kind mag niet lijden onder de groep zoals ook de groep niet mag lijden onder het individuele kind. Kinderen krijgen de ruimte om zelf te experimenteren, indien nodig grijpt de professional in.

2.4.4 Doorgaande lijn tussen voorzieningen in tijd en op één dag

08.30-12.00	openbaar basisonderwijs Peuterspeelzaal
12.00-13.00	tussenschoolse opvang
13.00-15.00	openbaar basisonderwijs
15.00-18.00	na-schoolse opvang
15.00-17.00	verlengde-schooldagactiviteiten

Het aanbod op maat voor kinderen kan alleen dan ten volle gerealiseerd en benut worden wanneer de kinderen worden gevolgd in hun ontwikkeling. Dat betekent dat kinderen worden gevolgd in de school middels een kind-volg systeem.

Uitvoering: Binnen de voorschool wordt de ontwikkeling van kinderen gevolgd door het bijhouden van hun ontwikkeling middels een monitoringsysteem. Wanneer zij overstappen naar groep 1 en 2 vindt overdracht plaats tussen de verschillende werkvelden.

Uitvoering: Wanneer het kind na schooltijd naar de naschoolse opvang gaat worden de leidsters door de leerkracht geïnformeerd als er eventuele bijzonderheden zijn.

2.4.5 Samenwerking tussen professionele beroepskrachten

In de school werken professionele beroepskrachten die relevant geschoold zijn. De beroepskrachten kunnen worden ondersteund in hun werk door stagiaires en/of vrijwilligers. De beroepskrachten onderschrijven gezamenlijk de pedagogische visie van het Jan van der Heijdenhuis en onderkennen dat samenwerking binnen de werkvelden maar ook *tussen* de werkvelden noodzakelijk is om tot het sluitende aanbod te komen. Zij weten dat het gezamenlijk realiseren van de doelstellingen de ontwikkeling van

kinderen ten goede komt. Zij werken met elkaar samen, luisteren naar elkaar, bemoedigen elkaar maar spreken elkaar ook aan op afspraken en uitgangspunten. Zij zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie naar de kinderen. De samenwerking bij activiteiten leidt ertoe dat er respect voor elkaar is en dat het verantwoordelijkheidsgevoel voor de kinderen met elkaar wordt gedeeld. Samenwerking leidt tot een veelzijdiger aanbod aan kinderen. Kinderen die op meerdere momenten met hetzelfde onderwerp aan de slag gaan kunnen hun kennis uitbreiden, leren wat ze leuk vinden of goed kunnen. Dat vergroot hun zelfvertrouwen.

Uitvoering: Het binnenschoolse en buitenschoolse aanbod op elkaar laten aansluiten.

2.4.6 Een prettige en stimulerende speel- leer- en werkomgeving

Zowel voor de kinderen als de beroepskrachten is een prettige en stimulerende werkomgeving belangrijk. De onderlinge sfeer, gebaseerd op respect voor elkaar, draagt daar aan bij. Duidelijkheid in regels brengt rust in het gebouw en de gangen. Gezamenlijke afspraken worden daarom gemaakt over gedrag in de school; niet alleen in de lokalen maar ook in de openbare ruimten. Het gebouw zelf speelt ook een belangrijke rol. In de onderbouw zijn de lokalen zo ingericht dat er veel structuur wordt geboden, maar ook veel uitdaging. De naschoolse opvang biedt bijvoorbeeld huiselijkheid in haar ruimten.

2.4.7 Samenwerking met ouders

De ouders zijn primair verantwoordelijk voor de zorg en opvoeding van hun kinderen. Ouders zijn een belangrijke schakel bij het bieden van ontwikkelingskansen aan kinderen. In de benadering van kinderen is het belangrijk dat beide opvoedingsmilieus, thuis en in het Jan van der Heijdenhuis, zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd. Om meerdere redenen wordt de samenwerking met ouders door het Jan van der Heijdenhuis heel belangrijk gevonden.

- Overleg met de ouders is van belang om af te stemmen wat ieders bijdrage aan de opvoeding is en wat gezamenlijk kan worden gedragen.
- Ouders worden gezien als een groep die belangrijk bij kan dragen aan de kwaliteit van het onderwijs. Ouders kunnen zelf taken op school verrichten, of met de leerkracht praten over het onderwijs aan hun kind.
- Door de samenwerking met ouders kunnen ouders steun vinden in hun opvoeding aan hun kind. Het is plezierig om van anderen te horen hoe zij omgaan met hun kind of hoe problemen kunnen worden aangepakt. Andersom kunnen beroepskrachten kinderen beter leren kennen door hun ouders regelmatig te spreken. Problemen met kinderen kunnen vroegtijdig worden aangepakt.
- Door de samenwerking met ouders leren ouders elkaar ook kennen. Dit vergroot de onderlinge betrokkenheid op school en in de buurt. Zij kunnen steun ondervinden in de onderlinge contacten, vragen of problemen met elkaar bespreken.

Uitvoering:

Medezeggenschapsraad, ouderkamer, vraaggericht activiteiten aanbod

2.4.8 Samenwerking met buurtbewoners en voorzieningen in de buurt

De visie van het Jan van der Heijdenhuis komt tot uiting middels samenwerking met de buurt en buurtvoorzieningen. Deze partners worden gestimuleerd om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de kinderen uit de buurt. Het Jan van der Heijdenhuis gaat ervan uit dat wanneer buurtbewoners en buurtvoorzieningen kinderen leren kennen dit het veiligheidsgevoel en de samenhang in de buurt bevordert. Wanneer buurtbewoners en buurtvoorzieningen hun ervaring en kennis inzetten ten behoeve van de kinderen, zetten zij zich in voor de samenleving van de toekomst.

In dit hoofdstuk is regelmatig gerefereerd aan de beroepskracht en de rol van de beroepskracht als professionele opvoeder. In het volgende hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de taak en houding van de professionele opvoeder.

HOOFDSTUK 3 DE PROFESSIONELE OPVOEDER IN HET JAN VAN DER HEIJDENHUIS

3.1 EEN VERTALING VAN HET GEZAMENLIJKE PEDAGOGISCH KADER

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de taak en houding van de professionele opvoeder. Er wordt daarbij een relatie gelegd tussen de basisvoorwaarden die zijn beschreven in hoofdstuk 2 en afspraken die daarover gemaakt (kunnen) worden tussen de professionals.

3.2 DE TAAK VAN DE PROFESSIONELE OPVOEDER

In het Jan van der Heijdenhuis zijn verschillende beroepskrachten werkzaam vanuit verschillende werkvelden. Hun taken en rollen verschillen onderling van elkaar. Als uitgangspunt daarin geldt dat de beroepskrachten over en weer respect hebben voor elkaars deskundigheid en rol. Een leerkracht uit het onderwijs heeft een ander doel dan de leidster van de naschoolse opvang en verwezenlijkt dat doel in een andere context. Het bijbrengen van schoolse vaardigheden vindt veelal plaats in een sfeer van concentratie en discipline waar strakkere regels gelden dan binnen de naschoolse opvang of naschoolse activiteiten. Binnen werkvelden gelden dus soms andere regels of afspraken dan die gezamenlijk worden gemaakt.

De verschillende professionele opvoeders hebben te maken met dezelfde kinderen en hun terreinen raken elkaar waar het vóóral gaat om de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen. Zij onderschrijven daarin de taak om gezamenlijk pedagogische uitgangspunten vast te stellen, om (concrete) afspraken te maken over de omgang met kinderen en om overeenstemming te vinden in hun houding naar kinderen. Een eenduidige aanpak en houding bieden kinderen een veilig klimaat met duidelijkheid en structuur in een leerzame en inspirerende omgeving.

3.3 DE HOUDING EN ROL VAN DE PROFESSIONELE OPVOEDER

In relatie tot de beschreven basisvoorwaarden (hoofdstuk 2) worden nu concreet een aantal aspecten en begrippen beschreven die basaal zijn voor de houding en rol van de professionele opvoeders. Deze aspecten komen voort uit het besef van de professionele opvoeder als *rolmodel*. Wat je van kinderen verwacht moet je zelf voordoen. Bij de concretisering van de basisvoorwaarden worden tevens afspraken, hetzij gerealiseerd, hetzij te realiseren, aangegeven.

In dit hoofdstuk wordt gesproken van ‘begeleider’ omdat ook de stagiaires en vrijwilligers geschoold en aangesproken zullen worden op hun houding en de afspraken.

3.3.1 Een emotioneel vriendelijk klimaat

De houding van de professional kenmerkt zich door de volgende aspecten en begrippen: Responsief, vertrouwen, waardering, aanmoediging, observatie.

Om een emotioneel vriendelijk klimaat te scheppen is het belangrijk dat de professional observeert en responsief is, dus reageert op de signalen. Observatie leidt tot het besef wat een kind nodig heeft om tot bloei te komen. Een invoelend vermogen leidt tot een waardevolle vertrouwensrelatie tussen professional en kind. Het kind wordt gewaardeerd en gerespecteerd om wat het is, niet om wat het presteert. Het wordt

aangemoedigd om te ontdekken, waardoor het initiatieven durft te nemen en zelfstandiger wordt. Naar een kind wordt geluisterd en als het nodig is wordt het getroost.

AFSPRAKEN

Kinderen worden met warmte, aandacht en respect tegemoet getreden.

Aan kinderen wordt geleerd om met elkaar eveneens zo om te gaan.

Aan kinderen wordt geleerd om respectvol te zijn naar de begeleiders.

De begeleiders geven zelf het voorbeeld en spreken elkaar hierop aan.

Ouders worden aangemoedigd hun kinderen op dezelfde wijze te benaderen.

3.3.2 Een veilige en stimulerende omgeving

De houding van de professional kenmerkt zich door de volgende aspecten en begrippen:

Duidelijkheid, regels, de veilige school, eenduidigheid.

Kinderen hebben regels nodig. Daardoor weten ze waar ze aan toe zijn en voelen ze zich veilig, hoewel kinderen natuurlijk graag de grenzen verkennen van datgene wat mag en niet mag.

Binnen elk werkveld kunnen verschillen optreden waar het gaat om regels maar dat is reëel. Alle professionals leven gezamenlijke regels in de school na in relatie tot gedrag, straffen en belonen, omgaan met spullen etc. Waar nodig worden nog afspraken gemaakt. De regels met betrekking tot de veilige school of de huisregels, worden door alle professionals nageleefd en ten uitvoer gebracht.

AFSPRAKEN

Begeleiders hanteren dezelfde gezamenlijke gedragsregels voor de omgang met elkaar, het gebouw en de spullen.

3.3.3 Aandacht voor de groep en het kind als individu

De houding van de professional kenmerkt zich door de volgende aspecten en begrippen:

Observeren, samen werken, delen, autonomie.

Naast onderdeel van een groep is een kind een individu. Wanneer er in een groep wordt gewerkt of gespeeld stimuleert de professional kinderen om met elkaar samen te werken, samen te spelen, samen te delen, op de beurt te wachten. Daarnaast is er aandacht voor het individuele kind, wat het kind kan, wil, nodig heeft maar ook voor hun autonomie. Daardoor leren kinderen zelfstandig worden en zelf keuzes maken. Het kind in de groep krijgt de ruimte om zelf te experimenteren, dingen uit te zoeken of zelfs uit te 'vechten'. Kinderen wordt geleerd met andere kinderen om te gaan zoals zij zelf ook behandeld willen worden. De professional observeert het kind in de groep, biedt ruimte tot eigen initiatief en grijpt in wanneer dit nodig is.

Binnen alle werkvelden is een vergelijkbare benadering relevant om discrepanties te voorkomen. Wanneer kinderen onder schooltijd bijvoorbeeld veel meer zouden 'consumeren' dan aangemoedigd worden actief zélf op zoek te gaan naar leerervaringen, maar daartoe in de naschoolse tijd wél worden gestimuleerd kan een kind niet goed overweg met de verschillende verwachtingen.

Aandacht voor het kind als individu komt sterker naar voren wanneer er behoefte is aan zorg. De professional heeft een rol als vertrouwenspersoon voor de kinderen, kinderen moet erop kunnen vertrouwen dat hun informatie niet zomaar wordt doorverteld. Wanneer het nodig is worden zorgkinderen met andere betrokkenen besproken en worden signalen al dan niet verder doorgespeeld conform bestaande protocollen.

AFSPRAKEN

In onderwijs, opvang of vrije tijd worden kinderen vergelijkbaar benaderd wanneer zij samen werken of individueel werken. De benadering is gericht op de stimulering van het kind als zelfstandig wezen.

Het kind krijgt ruimte om te experimenteren

Beroepskrachten in de opvang of jeugdwerk maken –op afroep- deel uit van het zorgteam binnen het onderwijs.

Signalen van kinderen waar zorg over is worden doorgegeven volgens bestaande protocollen.

3.3.4 Doorgaande lijn tussen voorzieningen in tijd en op één dag

De houding van de professional kenmerkt zich door de volgende aspecten en begrippen: Observeren, informeren, openheid.

Het realiseren van een doorgaande lijn kan alleen dan wanneer er sprake is van de mogelijkheid en bereidheid van professionals om elkaar te vinden, elkaars deskundigheid te respecteren en deze te willen gebruiken. De professional is bereid anderen in te lichten over de ontwikkeling van kinderen en bijzonderheden rondom kinderen, te overleggen over de aanpak van een kind, en staat open voor suggesties. Dat geldt niet alleen voor de overgangen tussen de groepen, dit geldt evenzo voor een doorgaande lijn tussen voorzieningen op één dag.

AFSPRAKEN

Het pedagogisch beleid wordt ingezet in een doorgaande lijn van peuter naar groep 8 en zolang het kind deelneemt aan de activiteiten.

Er wordt uitwerking gegeven aan een doorgaande lijn voor kinderen op één dag; bijzondere gebeurtenissen worden doorgegeven aan de volgende begeleider.

3.3.5 Samenwerking tussen professionele beroepskrachten

De houding van de professional kenmerkt zich door de volgende aspecten en begrippen: Onderschrijven, samenwerken, scholing, aanspreekbaarheid.

De professional onderschrijft de doelstellingen van het Jan van der Heijdenhuis. Binnen het eigen werkveld ondersteunt men elkaar. De professional staat open voor samenwerking met collega's uit andere werkvelden en zoekt mogelijkheden om hen te informeren of met hen te communiceren over de kinderen. De professional spreekt anderen aan op het niet naleven van regels of afspraken of is bereid hierover de ander aan te horen. De professional luistert naar collega's, en bemoedigt of steunt hen..

AFSPRAKEN

De begeleiders onderschrijven met elkaar de uitgangspunten en de doelstelling van het pedagogisch beleid in het Jan van der Heijdenhuis.

Professionals ondersteunen elkaar, binnen het eigen werkveld en daarbuiten.

Scholing (deskundigheidsbevordering) wordt mogelijk gemaakt en indien nodig verplicht gevolgd.

Begeleiders krijgen vastgestelde taakuren voor deelname aan overleggen en werkgroepen

3.3.6 Een prettige en stimulerende werkomgeving

De houding van de professional kenmerkt zich door de volgende aspecten en begrippen: Respect, regels, rust, eigenheid.

Zowel voor de kinderen als de beroepskrachten is een prettige en stimulerende werkomgeving belangrijk. De onderlinge sfeer, gebaseerd op respect voor elkaar, draagt daar aan bij en de professional heeft een belangrijke rol in het bewaken van de sfeer. Het handhaven van duidelijkheid in regels brengt rust in het gebouw en de gangen. Gezamenlijke afspraken zijn daarom in de huisregels opgenomen met betrekking tot gedrag in de school; niet alleen in de lokalen maar ook in de openbare ruimten. Het gebouw zelf speelt ook een belangrijke rol. In de onderbouw zijn de lokalen zo ingericht dat er veel structuur wordt geboden, maar ook veel uitdaging. De naschoolse opvang biedt huiselijkheid in haar ruimten. Voor de beroepskrachten zijn voldoende werkplekken van belang met computers en telefoons.

AFSPRAKEN

Alle begeleiders zijn verantwoordelijk voor het naleven van de huisregels.

Er wordt met zorg en gevoel van verantwoordelijkheid omgegaan met de fysieke ruimten in het gebouw.

Werkplekken voor kinderen en medewerkers worden zo ingericht dat het werk gezond en met plezier gedaan kan worden.

3.3.7 Samenwerking met ouders

De houding van de professional kenmerkt zich door de volgende aspecten en begrippen:
Respect, openheid, communicatie, informatie

De afstemming van de omgang met kinderen met de ouders is heel belangrijk. Over en weer kan veel relevante informatie worden ingewonnen of uitgewisseld. Een vergelijkbare omgang met kinderen, thuis én op school heeft een versterkend karakter. De professionals hebben respect voor de cultuur van kinderen en hun ouders. Zij streven naar een open communicatie met de ouders. Ouders en professionals spreken elkaar aan op gewenst of ongewenst gedrag van kinderen en elkaar. Ouders kunnen afspraken maken met de beroepskrachten om vragen te bespreken of wensen kenbaar te maken. De professional informeert ouders over wat gebeurt met hun kind binnen De Community School en waar nodig over zorgwekkende signalen. De Community School draagt zorg voor de bekendheid bij ouders over de activiteiten op school, waar ouders zelf aan bij kunnen dragen en wie bemoeienis hebben met hun kinderen.

AFSPRAKEN

- Ouders worden regelmatig geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kinderen.
- Ouders worden betrokken bij de ontwikkeling van de (pedagogische) aanpak van de begeleiders.
- Ouders worden betrokken bij het aanbod op maat aan hun kinderen.
- Ouders wordt gevraagd naar hun mening.
- Ouders wordt gevraagd hun kwaliteiten in te komen zetten in het Jan van der Heijdenhuis.

3.3.8 Samenwerking met buurtbewoners en voorzieningen in de buurt

De houding van de professional kenmerkt zich door de volgende aspecten en begrippen:
Communicatie, informatie, samenwerking.

De visie en doelstellingen van het Jan van der Heijdenhuis maken duidelijk dat samenwerking met de buurt en buurtvoorzieningen wordt gezien als een onmisbaar onderdeel bij de opvoeding van kinderen. De professional maakt daarom in het aanbod aan kinderen waar mogelijk gebruik van praktijkplekken in de buurt om kinderen te laten ontdekken en oefenen en staat open voor de inspirerende ervaringsoverdracht van mensen uit de praktijk.

AFSPRAKEN

- De buurt wordt bekend gemaakt met de visie van het Jan van der Heijdenhuis.
- De buurt wordt uitgenodigd kennis en ervaring in te zetten ten behoeve van de ontwikkeling van kinderen.
- De buurt wordt gebruikt als middel voor kinderen om ervaringen op te doen, te ontdekken en zich te presenteren.